

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/72/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720202227
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3720202227.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., v spore žalobcov 1/ T. A., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom Ľ. V. XX/XX, B., 2/ D. A., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom Z. X. XXXX/XX, XXX XX X. X - A., G. J. , 3/ I. A., narodenej dňa XX.XX.XXXX, bytom Ľ. V. XX/XX, B., všetci zastúpení P. T. B., T. so sídlom X. XX, I., D.: XX XXX XXX proti žalovaným: 1/ B. D., Q.. so sídlom Q. XX/XX, B., D.: XX XXX XXX, zastúpený P. P. Q., advokátom so sídlom Q. XX/XX, X. B., 2/ A. X.. V. D. U. so sídlom V. XX, B., D.: XX XXX XXX, zastúpená P. G. Z., advokátom so sídlom L. Z. X/A, B., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 24. júna 2021, č. k. 6C/33/2020-88, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovia 1/, 2/, 3/ **m a j ú** proti žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ 2.530,55 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a súčasne žalobkyni 1/ priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného (výrok I., II.), žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť žalobcovi 2/ a žalobkyni 3/ zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške vo výške 13.000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a súčasne žalobcovi 2/ a žalobkyni 3/ priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní povinní zaplatiť žalobcom 2/, 3/ do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník (výrok III., IV. V., VI.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok VII.).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie nepochybne preukázané, že p. D. A., st., ktorý bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobcov 2/, 3/, bol obeťou dopravnej nehody, ktorá sa udiala dňa 24.8.2018 asi o 4.55 hod. v Obci B., keď p. F. V. v dôsledku nevenovania sa plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke pri rýchlosti jazdy 49 km/h oneskorene reagoval na chodca D. A. prechádzajúceho cez vozovku spolu so psom na vôdzke po priechode pre chodcov vyznačenom zvislou dopravnou značkou ako i vodorovným dopravným značením, a to z pravej strany cesty na

lavú v smere jazdy vozidla, ktorému nedal prednosť a do ktorého narazil pri strede vozovky ľavým predným rohom vozidla, v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil, spôsobil smrť, za čo bol právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1, 2 v spojení s § 138 písm. h) Tr. zákona. V konaní bolo nesporné, že p. F. V. bol v čase nehody zamestnancom žalovaného 1/, pričom trestný čin spáchal v súvislosti s plnením pracovných úloh pre žalovaného 1/, čím je daná zodpovednosť za škodu žalovaného 1/ v zmysle ustanovenia § 420 ods. 2 OZ. U žalovaného 2/ bolo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu vo vzťahu k predmetnému vozidlu. Zodpovednosť žalovaného 2/ je daná v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. Škodový následok - usmrtenie manžela a otca žalobcov je v priamej príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a činnosťou zamestnanca žalovaného 1/ ako vodiča, preto nemožno akceptovať námietky žalovaného 2/, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmom žalobcov a poistnou udalosťou ako takou. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie a vznik škody sú v logickom slede, teda protiprávne konanie škodcu je príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, preto otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou. Pokiaľ žalovaný 2/ o. i. argumentuje rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 73/2006 z 30.01.2007, podľa ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného, pričom o takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna, treba konštatovať, že táto judikatúra nie je aplikovateľná v prejednávanej veci, ktorá sa týka nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Obč. zákonníka, ako aj v zmysle § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová C-22/12 z 24.10.2013, podľa ktorého ustanovenia Smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS a 90/232/EHS sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z hľadiska vnútroštátneho bola táto problematika upravená následne rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 4744/2016. Súd prvej inštancie nemal žiadne pochybnosti o zodpovednosti oboch žalovaných (a teda aj žalovaného 2/ ako poistiteľa v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z. z.) za nemajetkovú ujmu, ktorá stratou manžela a otca žalobcov im bola spôsobená. Zodpovednosť žalovanej 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Poškodení majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednak voči zodpovednému subjektu, ktorým je v danej veci žalovaný 1/ a na totožné plnenie majú súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi (žalovanému 2/), ktorá skutočnosť sa preto prejavila aj v rozhodnutí o povinnosti ich solidárneho plnenia. Námietku žalovaného 2/ ohľadom vecnej pasívnej legitímácie v prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhodnotil ako neopodstatnenú, nakoľko k zásahu do osobnostných práv žalobcov, v dôsledku ktorého utrpeli žalobcovia psychickú ujmu bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvoreného u žalovaného 2/. Niet pochybnosti, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovým vozidlom je zabezpečená, definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C - 22/12 Haasová, bod 39), a preto v preskúmvanej veci bolo nutné riešiť spornú otázku v súlade s komunitárnym právom. Poukázal na ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej s prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa neodklonil (podrobne viď bod 27 odôvodnenia súdu prvej inštancie).

3. Súd prvej inštancie vychádzajúc zo skutkového stavu ustáleného v priebehu konania vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že konanie zamestnanca žalovaného 1/, v danom prípade predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, konkrétne do ich súkromia a rodinného života. V nadväznosti na to, čo vyplynulo z vykonaných dôkazov, konštatoval, že v prípade žalobcov existovali medzi nimi a zomrelým manželom/otcom silné citové väzby. Žalobcovia preukázali existenciu blízkych citových väzieb s nebohým manželom a otcom. Z tohto dôvodu mal súd prvej inštancie za to, že v danom prípade smrť manžela a otca predstavuje taký hlboký zásah do života žalobcov, že tento sa nedá vrátiť späť a nie je reparovateľný. Ide o veľmi blízke citové vzťahy, keď priami rodinní príslušníci, ako je to aj v prípade žalobcov, prežili s nebohým kus života, radosti, starosti, všetko, čo k životu patrí, a preto náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať ako ujmu osobnostnú. V prípade žalobkyne 1/ možno hovoriť o mimoriadne závažnej ujme, nakoľko s manželom mala vytvorené výrazné citové a iné

väzby. Ich vzťah bol harmonický a nepochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Ich manželstvo trvalo 30 rokov, v manželstve nemali žiadne rozpory a problémy, mali veľa spoločných záujmov, vychovali dve deti - syna a dcéru - žalobcov 2/, 3/, ktorí si zakladali svoje rodiny a obaja sa spoločne s manželom tešili na novú etapu života. Nemožno opomenúť ani fakt, že spoločne netrúvili len manželský život, ale aj pracovný, keďže žalobkyňa 1/ vykonávala pre svojho manžela (podnikateľa) aj pracovnú činnosť. Manžel bol pre žalobkyňu celoživotnou oporou a istotou, plánovali rozbehnúť realitnú činnosť, neskôr si spolu užívať dôchodok, venovať sa vnúčatám, spoločným záujmom. Od tejto udalosti sa zmenil celý život žalobkyne 1/, a to nielen rodinný ale aj v pracovnej oblasti, keď musela nastúpiť do predčasného dôchodku. Rovnaké okolnosti ustálené vykonaným dokazovaním preukázali celkom zrejmy blízky vzťah medzi žalobcami 2/, 3/ a ich zosnulým otcom. Okrem silného citového puta a absencie nezhôd medzi nimi možno poukázať na to, že k strate otca v prípade žalobcov došlo vo veku, kedy si zakladali rodiny, potrebovali pomoc nielen finančnú, ale aj morálnu a praktickú, ktorá by im určite, nebyť náhlejšej smrti otca bola aj poskytnutá. Napriek tomu, že žalobcovia 2/, 3/ sú dospelí, vo veku 31 rokov (žalobca 2/), 28 rokov (žalobkyňa 3/) so samostatnými domácnosťami, naďalej medzi nimi a otcom prebiehal intenzívny a pravidelný kontakt, žalobkyňa 3/ s otcom trávila dovolenky, výlety, pre oboch žalobcov bol otec silnou oporou, istotou a osobou, na ktorú sa môžu kedykoľvek obrátiť.

4. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvej inštancie z Nálezu Ústavného súdu SR 288/2018 z 05.12.2017 a zohľadnil rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v porovnateľných veciach: napr. Okresný súd Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012 - po 10.000,- eur v dôsledku úmrtia matky pri dopravnej nehode z neobanlivostného trestného činu, Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 27Co/61/2020 - 10.000,- v dôsledku úmrtia matky pre neobanlivostnej dopravnej nehode, NS SR sp. zn. 3Cdo 18/2016 - 3 x 23.000,- smrť manžela/otca pri dopravnej nehode, KS ZA sp. zn. 8Co 264/2013 smrť chodca na základe trestného činu usmrtenia (prečin) na prechode - 20.000,- manželka, 23.000,- dieťa, NS SR sp. zn. 4Cdo 139/2011 smrť dcéry na základe prečinu usmrtenia na prechode 2 x 15.000,- rodičia, 2 x 2000,- súrodenci. Vyhodnotiac vyššie uvedené, súd prvej inštancie ako primeranú sumu nemajetkovej ujmy považoval u žalobkyne 1/ uplatnenú sumu 20.000,- eur a u žalobcov 2/, 3/ u každého sumu 13.000,- eur. Aj napriek tomu, že žalobkyňa 3/ bola v intenzívnejšom osobnom kontakte s otcom, než jej brat - žalobca 2/, súd obom súrodencom priznal nemajetkovú ujmu v rovnakej výške. Bolo preukázané, že žalobca 2/ mal rovnako hlboký citový vzťah k otcovi, smrť otca bola pre neho šokom, vyvolala v ňom smútok, a ich vzťah bol dobrý. Samotná skutočnosť, že nebol s otcom (vzhľadom na jeho pobyt v zahraničí) v rovnakom osobnom kontakte ako žalobkyňa 3/ neznamena, že strata, ktorá postihla žalobcu 2/, je menej závažná a bolestná ako u žalobkyne 3/. Obaja sa zhodne vyjadrili, že so smrťou otca sa doposiaľ nevyrovnali. Po zvážení týchto okolností je podľa názoru súdu prvej inštancie dôvodné, aby aj obom súrodencom dostalo odškodnenia v rovnakej miere, pretože nie je namieste robiť diferenciáciu pri posudzovaní kvality vzťahu súrodencom k otcovi a diferenciáciu odškodnenia utrpenej nemajetkovej ujmy. V každom prípade obaja žalobcovia rovnako utrpeli stratu svojho rodiča - otca, s ktorým mali dobré a morálne vzťahy. Vo zvyšnej časti, t. j. nad výšku súdom určenej náhrady nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

5. Žalobkyňa 1/ si uplatnila náhradu pohrebných nákladov pozostávajúcich z nákladov na pomník vo výške 2.855,- eur, nákladov pohrebnej služby vo výške 1.172,32 eur, nákladov na vykopanie hrobu 238,- eur a nákladov na kar vo výške 456,35 eur, celkom 4.721,67 eur, ktorú náhradu si s poukazom na § 101 zák. č.461/2003 uplatnila len vo výške 2.729,30 eur. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že maximálna možná výška priznania pohrebných nákladov predstavuje 2.324,40 eur, súd prvej inštancie sa s týmto názorom nestotožnil. Vychádzajúc z ustanovenia § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z. z. suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 2 324,40 eura. Na zvýšenie tejto sumy platí § 94 ods. 4 rovnako. V zmysle § 94 ods.4 cit. Z. Sumy uvedené v odsekoch 2 a 3 platné k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšujú vždy od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka o percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8. V zmysle § 89 ods.8 cit. Z. Úrazová renta vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazová renta priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázaného štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Od 1. januára 2018 sa suma náhrady nákladov spojených s pohrebom zvýšila o 2,00 % na sumu 2.729,30 eura. Súd prvej inštancie sa však stotožnil s námietkou žalovaných, že náklady na pomník možno priznať v maximálnej výške 663,88 eur s poukazom § 2 nariadenia vlády č. 87/1995Z.z. , preto priznal žalobkyňi ako dôvodne uplatnené, primerané a preukázateľne vynaložené pohrebné náklady, ktorých vynaloženie

mal za preukázané z predložených pokladničných dokladov a faktúr, a to za zriadenie pomníka v maximálnej výške 663,88 eur (čl. 9 a čl. 12 spisu), náklady pohrebnej služby vo výške 1.172,32 eur (čl. 13,14 spisu), náklady na vykopanie hrobu 238 eur (čl. 10 spisu) a náklady na kar vo výške 456,35 eur (čl.15 spisu) celkom vo výške 2.530,55 eur, ktorá suma nepresahuje s poukazom na § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom v čase úmrtia manžela/otca žalobcov maximálnu možnú sumu pohrebných nákladov 2.729,30 eur. Vo zvyšnej časti uplatnených pohrebných nákladov žalobu zamietol.

6. Vzhľadom na tvrdenia žalovaných o zavinení poškodeného pri vzniku škody poukazujúc na závery znaleckého posudku, v zmysle ktorého technickou príčinou vzniku škody bola súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vozidla, ale tiež konanie chodca, ktorý nereagoval zrýchlením pohybu, súd prvej inštancie zisťoval existenciu zavinenia nebohého p. D. A., st. a skúmal, či svojím správaním prispel ku škodlivému následku. Po vykonanom dokazovaní sa nestotožnil s právnym názorom žalovaných, že v danom prípade je potrebné aplikovať § 441 OZ, a to spoluzodpovednosť p. D. A. za vznik škody. Pri aplikácii spoluzodpovednosti poškodeného je potrebné prihliadať na celkové správanie poškodeného pred vznikom škody, počas škodového deja, musí ísť o zavinené konanie v rozpore s právom (napr. prechádzanie cez cestu, kde je to zakázané), konanie poškodeného musí byť jednou z príčin vzniku škody, pričom rovnako ako u škodcu sa musí jednať len o také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady pre vznik škody, musí byť preukázané protiprávne konanie poškodeného, ktoré bolo príčinou vzniku škody (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 2233/1999). V danom prípade nebola preukázaná jedna zo zložiek pre vznik zodpovednosti za škodu, a to protiprávne konanie nebohého D. A., st.. Pokiaľ žalovaný 1/ poukazoval na závery znalca, ktorý ako technickú príčinu škody ustálil súčinnosť nesprávnej techniky jazdy vodiča (oneskorenej reakcie na pohyb chodca po priechode pre chodcov a tiež konanie chodca, ktorý nereagoval na prichádzajúce vozidlo tým, že by zvýšil rýchlosť svojho pohybu, čím by tesne opustil koridor pohybu vozidla), súd prvej inštancie uviedol, že sa jedná len o technickú analýzu deja, teda sa jedná o tie prvky nehodového deja, ktoré vznikli v rozpore s „technickým výkladom“ pravidiel cestnej premávky a ktoré buď vyvolali kolíziu situáciu, alebo znemožňovali zabrániť dopravnej nehode. Jedná sa o tzv. technicko-právny (podmieňovací) výklad, resp. pomocný výklad pre bližšie pochopenie zložitej technicko-právnej problematiky, pričom sám o sebe nie je odpoveďou na právnu otázku - vyvodenie spoluzodpovednosti poškodeného a ako taký nemôže byť automaticky prebraný do meritórnych rozhodnutí. V konaní nebolo preukázané, že by poškodený ako chodec sa pohyboval na vozovke v rozpore s pravidlami určenými v zákone č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Bolo nesporné, že poškodený prechádzal cez cestu priechodom pre chodcov tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 53 cit. zákona. Aj keď bolo skonštatované v znaleckom posudku, že jeho chôdzu možno hodnotiť ako pomalú, nebolo preukázané, že by sa na priechode bezdôvodne zdržiaval alebo by zastavil. Zo strany poškodeného p. D. A. nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu. Naopak, jednoznačne porušil svoju povinnosť vodič, keď v zmysle § 4 ods.1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, pritom ho ohrozil, resp. spôsobil mu smrť. Vodič/škodca, bývajúcí blízko miesta, kde sa stala dopravná nehoda, teda znalý miestnych pomerov, síce neprekročil povolenú rýchlosť, avšak vedomý si skutočnosti, že na danom úseku sú dva priechody pred chodcov (nehoda sa stala na druhom priechode) mal byť jednoznačne obozretnejší a prispôbiť rýchlosť daným pomerom tak, aby stihol včas zareagovať. Znalec tiež konštatoval, že v danom mieste je z pozície vodiča vozidla pozadie svetlé, čo vytvára dostatočný kontrast na spozorovanie tmavo oblečených chodcov. Napokon poškodený prechádzal cez prechod s veľkým bielym psom, teda nič nebránilo vodičovi zareagovať v primeranom čase na prechádzajúceho chodcu.

7. Súd prvej inštancie ďalej skúmal, či zo strany poškodeného nedošlo k zanedbaniu prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ, resp. k takému konaniu poškodeného, ktorým v dobe hrozacej škody nezakročí primeraným spôsobom na jej odvrátenie, nekonal obozretne, tak aby mohol by predísť škode, ktoré konanie by zakladalo jeho spoluzavinenie. Ust. § 415 Občianskeho zákonníka ukladá totiž povinnosť každému; všeobecná prevenčná povinnosť sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov, teda nielen na škodcu, ale aj na toho, komu riziko vzniku škody hrozí. Porušenie prevenčnej povinnosti samotným poškodeným preto môže zakladať jeho spoluzavinenie na vzniku škody (§ 441 Obč. zákonníka), pretože je povinnosťou každého chovať sa tak, aby nespôsobil škodu, a to nielen vo vzťahu k ostatným, ale aj voči sebe samému. Mieru spoluzavinenia chodca na vzniku škody na zdraví, pritom treba posudzovať z hľadiska možnosti chodca predísť riziku vzniku škody na zdraví v danom mieste a čase a okolnostiam, ktoré mohol predvídať. Znalec v znaleckom posudku skonštatoval, že chodec prechádzal cez priechod pomalou chôdzou s tým, že mohol dopravnej nehode zabrániť, tak, že by v čase 2,5 s pred zrážkou zareagoval zrýchlením pohybu. Ďalej konštatoval, že ak by

chodec zareagoval zrýchlením chôdze, dokázal by tesne opustiť koridor vozidla a k dopravnej nehode by nedošlo. Za uvedených podmienok by pes pravdepodobne nestihol opustiť koridor pohybu vozidla. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ poškodený so psom prechádzal cez priechod pre chodcov, vo vedomí prednosti chodca na priechode, nemožno rozumne od neho žiadať, aby v priebehu 2.5 sekundy rozhodol, ako vyrieši situáciu s nečakane sa na neho rútiacim motorovým vozidlom, teda či zrýchli pohyb a obetuje tým život svojho „domáceho miláčika“, nakoľko spoločné zrýchlenie neprichádzalo (vzhľadom na zdravotný stav psa) do úvahy. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že k porušeniu prevenčnej povinnosti zo strany poškodeného v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka nedošlo.

8. Keďže neboli splnené podmienky aplikácie § 441 OZ o spoluzodpovednosti poškodeného, súd prvej inštancie zaviazal žalovaných na náhradu škody žalobcom v celom rozsahu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 11, § 13, § 449, § 441, § 415 Občianskeho zákonníku, § 2 ods. 2, písm. v), písm. f), § 4 ods. 1, písm. f), § 53 zák. č. 8/2019 Z. z. o cestnej premávke, § 101 ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, § 94 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z., o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní 1/, 2/.

10. Žalovaný 1/ sa podaným odvolaním domáhal, aby odvolací súd rozsudok prvej inštancie zmenil a na základe svojej voľnej úvahy primerane znížil priznané nároky žalobcov na základe toho, že poškodený vznik dopravnej nehody, resp. škody spoluzavinil a mal by škodu znášať pomerne. V časti priznaného nároku na náhradu trov konania navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že náhradu trov konania bude povinný zaplatiť žalovaný 2/. V odôvodnení svojho odvolania uviedol, že sa nemôže stotožniť so sumou náhrady nákladov spojených s pohrebom poškodeného D. A. v zmysle zák. č. 461/2003 Z. z. vo výške 2.530,55 eur, ktorá žalobkyni 1/ bola priznaná, nakoľko táto je v rozpore s Nariadením Vlády SR č.87/1995 Z.z., ako i s citovaným zákonom, keď suma náhrady nákladov v zmysle ust. § 101 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. je najviac 2.324,40 eur, preto žiada priznanú sumu primerane znížiť. Ďalej uviedol, že súdom prvej inštancie priznaný nárok na nemajetkovú ujmu žalobcom je neprimerane vysoký z dôvodu, že poškodený D. A. bol spoluzodpovedný za dopravnú nehodu, a teda i vzniknutú škodu, ktoré tvrdenie podopierajú závery znaleckého posudku č. X/XXXX vypracovaného Y. Q. zo dňa 20.01.2020, v ktorom sa uvádza, že poškodený mal možnosť dopravnej nehode zabrániť, resp. kolíziu odvrátiť. Citoval zo strany 84 - 86 predmetného znaleckého posudku, z ktorého vyplýva, že pri stanovení príčiny dopravnej nehody z technického hľadiska je aj príčinné zavinenie dopravnej nehody zo strany poškodeného, ktorý je spoluzodpovedný za vznik dopravnej nehody a teda aj za vznik škody, preto nemôže niesť následky predmetnej dopravnej nehody žalovaný 1/ v plnej miere.

11. Žalovaný 2/ sa podaným odvolaním domáhal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči nemu zamietne, alternatívne zohľadní vo výške priznanej náhrady spoluzavinenie na strane poškodeného. Vytýkal súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s otázkou priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, čo je v rozpore s § 220 ods. 3, čím mu odňal možnosť konať pred súdom a zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti a vo výsledku voči nemu vec nesprávne právne posúdil. Nesprávne právne posúdenie videl i vo vzťahu k určeniu spoluzavinenia na strane samotného poškodeného, kde toto nesprávne nepremietol do priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. K otázke príčinnej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 32/2007, 3 Cdo 18/2013, 2 Cdo 73/2006, z ktorých citoval ako i rozsudok ESD zo dňa 10. 12. 2015 C - 350/14. Dôvodil, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodou na zdraví je možno extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ (žalovaný 2/) priamo zo zákona o PZP de facto aj od de iure oslobodený od povinnosti plniť za poistenca škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťovou udalosťou, a to s poukazom na § 5 ods. 1, písm. h) zákona o PZP. Ďalej uviedol, že na primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy bolo potrebné aplikovať primerane spoluzavinenie zo strany samotného poškodeného v zmysle § 415 v spojení s § 441 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že poškodený údajne neporušil žiadne ust. § 53 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, opomenul aplikovať znenie § 53 ods. 2 tretia veta tohto zákona, z ktorého vyplýva, že chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Vyslovil názor, že to bol práve poškodený, ktorý vedel v akom zdravotnom stave sa jeho pes nachádza, a že potom nie je schopný meniť rýchlosť chôdze (na rozdiel od vodiča motorového vozidla), a toto bol povinný zohľadniť pri vyhodnotení vstúpenia na priechod pre

chodcov, kde si potom mohol a mal byť vedomý, že vzhľadom na prichádzajúce vozidlo nebude schopný bezpečne prejsť cez vozovku.

12. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedli, že navrhujú rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedli, že súd prvej inštancie sa v bode 25 a nasl. svojho rozsudku dôsledne zaoberal príčinnou súvislosťou medzi vznikom nemajetkovej ujmy a dopravnou nehodou. Považujú tvrdenie žalovaného 2/ o absencii príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do ich osobnostných práv za absurdné a v rozpore s ust. § 15 ods. 1 zákona o PZP. Pokiaľ žalovaný 2/ poukázal na § 5 ods. 1, písm. h) tohto zákona, išlo o nadbytočné tvrdenie, pretože ani škodca nezodpovedá za náhradu škody, ktorá nevznikla v príčinnej súvislosti s jeho protiprávnym konaním. Uviedli, že účelom zákona o PZP je náhrada poisťovateľa uplatnených a preukázaných nárokov poškodeným za škodu spôsobenú poisteným a nemajetková ujma spadá pod rozsah škody uvedenej v ust. § 4 ods. 2 PZP, takže nemožno hovoriť o absencii príčinnej súvislosti. V prípade, že by tomu tak nebolo, poškodený by nemal ani nárok na náhradu nárokov podľa § 4 ods. 2, písm. b), c), d), pretože tieto sú takisto nepriamymi následkami nehody, avšak sú následkom nehody. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného 2/ o údajnom spoluzavinení poškodeného na vzniku škody poukázali na odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňujú. Konštatovali, že v konaní bolo preukázané, že nebohý pán A. iadnym spôsobom nekonal protiprávne, keď sa pri prechádzaní cez priechod pre chodcov pohyboval v rámci jeho objektívnych možností. Poukázali na znalecký posudok D.. F. P. č. XX/XXXX v časti, v ktorej nebol vyvrátený znaleckým posudkom I. a na stranu 37 na výpoveď F.. T. F., ktorá v konaní vypovedala ako svedok, ako i skutočnosť, že vodič V., ktorý bol za spáchanie trestného činu právoplatne odsúdený, bol znalý miestnych pomerov, vedel, že v časti obce, ktorou prechádzal sa nachádzajú dva priechody pre chodcov, ktoré sú ťažko prehľadné a z tohto dôvodu mal rýchlosť jazdy prispôbiť danému úseku a podmienkam vozovky. V znaleckom posudku Q. bola príčina dopravnej nehody určená iba ako technická príčina. Bol uvádzaný spôsob prechodu poškodeného, čo treba odlíšiť od hľadiska právneho, resp. od vyvodenia spoluzodpovednosti poškodeného. Ďalej uviedli, že poškodený neporušil žiadnu právnu povinnosť, ktorú mu ukladá zákon v ust. § 53 Zákon č. 8/2009 Z. z., keď ako chodec sa správne pohyboval po vyznačenom priechode pre chodcov, len čo vstúpil na vozovku sa tam bezdôvodne nezdržoval, ani nezastavoval, jeho rýchlosť chôdze bola obmedzovaná tým, že po priechode pre chodcov sa pohyboval so psom, ktorého zdravotný stav neumožňoval rýchlejší pohyb po priechode. K porušeniu právnej povinnosti došlo výlučne zo strany vodiča tým, že nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, pričom ho ohrozil a spôsobil mu smrť. Poškodený neporušil ani všeobecnú prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka.

13. Žalobcovia k odvolaniu žalovaného 1/ uviedli, že navrhujú rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. K námietke žalovaného 1/ v súvislosti s nákladmi spojenými za pohreb poukázali na § 101 ods. 3, § 94 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. a zdôraznili, že žalobkyňa 1/ na pohreb nebohého p. A. vynaložila náklady v celkovej výške 4.721,64 eur, ale v zmysle citovaných ustanovení uplatnila náklady spojené s pohrebom len vo výške 2.729,30 eur, pretože v roku 2018 suma pohrebných nákladov, ktoré bolo možné priznať nebola vo výške 2.324,40 eur ako nesprávne tvrdí žalovaný 1/ ale vo výške 2.729,30 eur. Pokiaľ súd priznal žalobkyni 1/ sumu 2.530,55 eur, považujú ju za správnu a odôvodnenú s poukazom na bod 43 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorá suma nepresahuje maximálnu možnú sumu pohrebných nákladov 2.729,30 eur. K údajnému spoluzavineniu poškodeného sa vyjadrili totožne ako voči odvolaniu žalovaného 2/ uvedeného v predchádzajúcom odstavci.

14. Ďalšie písomné vyjadrenia k veci podané neboli.

15. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol stranami sporu spochybnený vo výroku VII., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, v tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

17. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaniach žalovanými vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

Odvolacie námietky žalovaných sú totožné ako námietky, ktoré uplatnil pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie dôsledne a podrobne vysporiadal. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti. Odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky žalovaných, uvedené v podaných odvolaniach preto nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody rozsudku súdu prvej inštancie v danej veci a v podrobnostiach na ne poukazuje v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

18. V danej veci sa žalobkyňa 1/ domáhala proti žalovaným 1/, 2/ náhrady nákladov spojených s pohrebom jej manžela vo výške 2.729,30 eur a žalobcovia 1/, 2/, 3/ sa domáhali nemajetkovej ujmy (žalobkyňa 1/ vo výške 20.000,- eur, žalobcovia 2/, 3/ každý vo výške 15.000,- eur) za zásah do ich osobnostných práv (§ 11 a nasl. Obč. zákonníka) v dôsledku usmrtenia ich manžela, resp. otca pri dopravnej nehode zavinenej zamestnancom žalovaného 1/ pri plnení pracovných úloh pre žalovaného 1/, ktorý bol právoplatne uznaný súdom vinný z prečinu usmrtenia v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 1T/4/2020, ktorým rozhodnutím je súd v civilnom konaní viazaný. Zodpovednosť žalovaného 2/ súd prvej inštancie vyvodil z ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. s tým, že vychádzal (okrem iného) zo smernice Európskeho parlamentu a rady č.209 /103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Za použitia eurokonformného výkladu pojmu škoda ako akejkoľvek majetkovej alebo nemajetkovej ujmy s tým, že v zmysle citovaného ustanovenia musí byť odškodnená i nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody podľa § 13 ods. 2 Obč. zákonníka.

19. K námietke žalovaného 2/ v súvislosti s ním tvrdenou absenciou príčinnej súvislosti medzi poistnou udalosťou a nemajetkovou ujmov, odvolací súd zdôrazňuje a poukazuje na účel poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorým nie je vyvinenie sa zo zodpovednosti za uhradenie škody voči poškodenému, ale účel poistenia spočíva v zabezpečení fyzickej alebo právnickej osoby pre prípad náhodných udalostí (v danom prípade vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku) tým, že poistenému voči poisťovateľovi vzniká nárok na úhradu potrieb (nákladov), ktoré v dôsledku takýchto udalostí vznikajú primárne. Primárne je zodpovednostným subjektom (t.j. nositeľom hmotno- právnej povinnosti nahradiť škodu vrátane nemajetkovej ujmy /škodca/ a len výslovná právna úprava § 15 ods. 1 zákona o PZP priznáva poškodenému možnosť uplatniť nárok na náhradu škody aj voči poisťovateľovi - žalovanému 2/). Poistený má síce v prípade poistnej udalosti právo na poistné plnenie, resp. podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP právo, aby poisťovateľ za neho nahradil priamo poškodenému preukázané nároky na náhradu škody, ide však o právo poisteného, teda o vzťah medzi poisťovateľom a poisteným. Poškodený nemusí ani vedieť o skutočnosti, že škodca má pre takýto prípad uzavreté poistenie a aj keď poistený o tejto skutočnosti vie, nič mu nebráni uplatňovať náhradu škody (v danom prípade nemajetkovej ujmy) u škodcu ako i u jeho poisťovateľa, ktorý je pasívne legitimovaným subjektom rovnako ako žalovaný 1/.

20. Podstata odvolacích námietok žalovaného 2/ (v súvislosti s otázkou jeho pasívnej vecnej legitimácie) spočívala vo výklade zákona o PZP, ktorý podľa žalovaného 2/ nezahŕňa do PZP nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd nakoľko neexistuje príčinná súvislosť medzi poistnou udalosťou a uplatňovanou nemajetkovou ujmov.

21. S týmto názorom sa odvolací súd nestotožňuje.

22. Odvolaciemu súdu je známy rozsudok senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/32/2007 (i ďalšie rozhodnutia NS SR, na ktoré žalovaný 2/ poukazuje, ktoré predchádzali rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 Haasová), avšak z dôvodov uvedených nižšie (najmä s odkazom na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 Haasová a na eurokonformný výklad zákona o PZP) zastáva zhodne so súdom prvej inštancie názor, že náhrada nemajetkovej ujmy osôb blízkych osobe usmrtenej v dôsledku dopravnej nehody je krytá povinným zmluvným poistením a existuje tak príčinná súvislosť medzi poistnou udalosťou a nárokom žalobcov na nemajetkovú ujmu. K takémuto výkladu - aj po rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 32/2007 - dospeli viaceré súdy (rozsudky Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5Co/182/2013, 8Co/470/2014, Krajského

súdu v Prešove, sp. zn. 1Co/5/2015, 21Co/60/2015) a prešiel aj kontrolou ústavnosti (uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 206/2015, III. ÚS 646/2015).

23. Pre vyriešenie tejto otázky je podstatný výklad pojmu škoda, použitého v zákone o PZP, najmä v jeho § 4, ktorý upravuje rozsah poistenia zodpovednosti. V právnom prostredí Slovenskej republiky, ktorá je členským štátom Európskej únie, je potrebné vykladať právne normy podľa možnosti eurokonformne. V danom prípade je potrebné prihliadať na výklad európskych smerníc týkajúcich sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ktoré boli neskôr konsolidované smernicou 2009/103/ES) v rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12 Haasová, pričom pri interpretácii samotného rozsudku je potrebné brať do úvahy nielen jeho slovenský preklad, ale aj jeho znenie v iných jazykoch - takáto lingvistická komparácia môže zodpovedať niektoré otázky, ktoré nastolil nielen žalovaný 2/ v odvolaní, ale ktoré sa objavujú aj v rozhodnutiach slovenských súdov, vrátane vyššie spomínaného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/301/2012. Na problém rozkolísanosti jazykových verzií samotných smerníc o poistení zodpovednosti napokon upozornil aj Súdny dvor v citovanom rozsudku C-22/12 Haasová.

24. V rozsudku C-22/12 Haasová je síce uvedené, že jazykom konania bola slovenčina (lebo návrh na začatie prejudiciálneho konania pochádzal od slovenského súdu), avšak je známe, že pracovným jazykom Súdneho dvora je francúzština. Bez spochybňovania princípu rovnocennosti jazykových verzií je vhodné uviesť, že vo francúzskom znení rozsudku je použité slovné spojenie „doit couvrir“, čo doslova znamená „musí pokrývať“ [náhradu nemajetkovej ujmy], teda nie „má pokrývať“, ako je v slovenskom preklade (podobne je to v anglickej, nemeckej či českej verzii: „must cover“, „decken muss“, „musí pokrývať“). Pokiaľ ide o podmienku, ktorá je v slovenskom preklade vyjadrená slovami „ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo“ (podľa odvolateľa „v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu“), vo francúzskej verzii rozsudku sa nehovorí o zodpovednosti za škodu, ale o civilnej (občianskoprávnej) zodpovednosti poisteného („au titre de la responsabilité civile de l'assuré“); takisto je to v angličtine, nemčine aj češtine („as part of the civil liability of the insured party“; „aufgrund der zivilrechtlichen Haftung des Versicherten“; „z titulu občianskoprávnej zodpovednosti poisteného“).

25. Pri takomto porovnaní jazykových verzií rozsudku (jeho výroku) je zrejmé, že zo strany Súdneho dvora nešlo len o nejaké naznačenie možnosti, ako by mala vyzerat' vnútroštátna úprava, ale o jednoznačnú interpretáciu smerníc v tom zmysle, že ak vnútroštátne právo na základe civilnej (občianskoprávnej) zodpovednosti upravuje náhradu nemajetkovej ujmy uplatniteľnú voči poistenému (pričom úpravu obsiahnutú v práve Slovenskej republiky v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je možné označiť za úpravu občianskoprávnej zodpovednosti), potom povinné poistenie zodpovednosti musí pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pri dopravnej nehode.

26. K vyššie uvedenej interpretácii rozsudku C-22/12 Haasová je možné dôjsť aj zo samotného odôvodnenia citovaného rozsudku. V bode 56 odôvodnenia Súdny dvor konštatoval, že osoby nachádzajúce sa v postavení pani Haasovej a jej dcéry (pozostalí po obeti dopravnej nehody) majú v súlade s § 11 a § 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca (konštatoval tak s odkazom na informácie o českom práve, ktoré mal od vnútroštátneho súdu, keďže Súdny dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne právo - samotný nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy ani nebol sporný). Tu treba dodať, že vtedajšie znenie § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka (citované v bodoch 14 a 15 uvedeného rozsudku Súdneho dvora) je totožné so znením § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka. Podľa bodov 55 až 58 uvedeného rozsudku Súdneho dvora členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením, pričom v danej veci (vo veci Haasová) „by to tak malo byť“ a „tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti, a ktorá je v zmysle týchto zákoníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova“. Nie je teda podstatné systematické začlenenie nemajetkovej ujmy do inej časti Občianskeho zákonníka, než v ktorej sa nachádza úprava zodpovednosti za (inú) škodu. Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá vyplýva z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa

nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (bod 58 uvedeného rozsudku Súdneho dvora).

27. Súdny dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne právo a ani priamo rozhodovať o tom, či je vnútroštátna norma v súlade s európskou. Stalo sa však bežnou praxou, že Súdny dvor v prejudiciálnom konaní odpovedá na otázky vnútroštátnych súdov týkajúce sa zlučiteľnosti vnútroštátnych noriem s právom EÚ nepriamo tak, že výrok jeho rozsudku je formálne výkladom právnej normy EÚ, avšak je v ňom obsiahnutá odpoveď na otázku, či je vnútroštátna norma s takýmto výkladom zlučiteľná. V súlade s touto praxou sa vnútroštátny súd aj vo veci C-22/12 Haasová pýtal Súdneho dvora, „či sa majú [konkrétne označené] články smerníc vykladať tak, že im odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 slovenského zákona o povinnom zmluvnom poistení a § 6 českého zákona o povinnom zmluvnom poistení), podľa ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla“. Teda v otázke vnútroštátneho súdu bol obsiahnutý predpoklad, že vnútroštátne právo (slovenský a český zákon o povinnom zmluvnom poistení) nemajetkovú ujmu pozostalých do povinného zmluvného poistenia nezahŕňa. Na rozdiel od svojej obvyklej praxe Súdny dvor na takto jednoznačne položenú otázku vnútroštátneho súdu neodpovedal štandardnou formuláciou „článok [...] smernice [...] sa má vykladať tak, že mu (ne)odporuje vnútroštátna úprava, akou je úprava vo veci samej, podľa ktorej...“, ale odpovedal „čistým“ výkladom označených článkov smerníc bez odkazu na vnútroštátne právo. Urobil tak pravdepodobne práve preto, že sa nestotožnil s predpokladom, ktorý v otázke vyslovil vnútroštátny súd (že vnútroštátne právo nezahŕňa do povinného zmluvného poistenia nemajetkovú ujmu pozostalých). Tento predpoklad Súdny dvor výslovne spochybnil aj v už vyššie citovanom bode 58 odôvodnenia rozsudku („nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť [za nemajetkovú ujmu] sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice“).

28. V ten istý deň ako rozsudok vo veci C-22/12 Haasová bol Súdny dvorom vyhlásený aj rozsudok vo veci C-277/12 Drozdovs, podľa ktorého „článok 3 ods. 1 smernice 72/166 a článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice 84/5 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnym ustanoveniam, podľa ktorých povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokrýva náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu vyplýva z úmrtia blízkych rodinných príslušníkov pri dopravnej nehode, len do maximálnej výšky, ktorá je nižšia ako sumy stanovené v článku 1 ods. 2 druhej smernice 84/5“. Aj tu treba uviesť, že predpoklad, ktorý je do slovenčiny preložený slovným spojením „podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu“, je v iných jazykoch vyjadrený slovami „podľa vnútroštátnej občianskoprávnej (civilnej) zodpovednosti“ („selon le droit national de la responsabilité civile“; „in accordance with national civil liability law“; „nach nationalem Haftpflichtrecht“; „podle vnitrostátních právních předpisů upravujících občanskoprávní odpovědnost“). Ak tento rozsudok výslovne uvádza, že vnútroštátne ustanovenia, ktoré nad rámec smernice limitujú výšku poistného krytia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu vyplývajúcu z úmrtia pri dopravnej nehode, sú v rozpore s právom EÚ, potom istotne v rozpore s právom EÚ je taká vnútroštátna úprava (resp. taký výklad vnútroštátnej úpravy), ktorá by poistné krytie zodpovednosti za túto nemajetkovú ujmu úplne vylučovala.

29. Je nesporné, že smernice nie sú priamo aplikovateľné v právnych vzťahoch medzi fyzickými a právnickými osobami (nemajú tzv. horizontálny priamy účinok), avšak aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy EÚ, teda keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, musí byť táto vnútroštátna norma interpretovaná v súlade s právom EÚ (tzv. nepriamy účinok práva EÚ; porov. rozsudky Súdneho dvora 14/82 Von Colson a Kamann, C-106/89 Marleasing). Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo Únie, a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok (rozsudok vo veci C-409/2009 Lavrador).

30. Teda v prípade, ak vnútroštátnym právnym aktom dochádza k transpozícii smernice, je potrebné vnútroštátny právny akt v najväčšej možnej miere vykladať v zmysle znenia a účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému táto smernica smeruje (porov. Z posledného obdobia napr. rozsudok Súdneho dvora C-81/12 Asociația ACCEPT, bod 71). Vyžaduje sa, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, berúc do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatniac ich výkladové metódy, s cieľom

zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (porov. z posledného obdobia rozsudok Súdneho dvora C-282/10 Maribel Dominguez, bod 27). Prirodzene, eurokonformný výklad je možný len do tej miery, do akej ho vnútroštátna norma umožňuje pri použití štandardných výkladových metód umožňuje; eurokonformný výklad vnútroštátnych právnych aktov nemôže byť výkladom, ktorý je v úplnom rozpore s touto vnútroštátnou normou (contra legem).

31. Bolo preto potrebné overiť, či zákon o PZP je možné vykladať v súlade s vyššie uvedeným interpretačným pravidlom (teda eurokonformne). Podľa názoru odvolacieho súdu to možné je. To, čo uviedol Súdny dvor vo vzťahu k článku 1 bodu 2 smernice Rady 72/166/EHS (tzv. prvej motorovej smernice), že „pojem škoda, použitý v tomto článku, nie je nijako presnejšie vymedzený a nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu“, je možné aplikovať aj na ustanovenie § 4 ods. 1 slovenského zákona o PZP. Zákon o PZP totiž v § 4 ods. 1 ustanovuje rozsah poistenia tak, že „poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve“. V citovanom ustanovení nie je rozsah škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla limitovaný druhom škody (a ani sa v ňom neodkazuje na iné ustanovenia). Z tohto ustanovenia je zrejмый zámer zákonodarcu zahrnúť do PZP každú škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Nemajetková ujma je jedným z typov škody (viď nižšie), preto by bolo nelogické, aby bola zahrnutá do rozsahu PZP podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP, ale bola by vylúčená z náhrady, ktorú je povinný platiť poisťovateľ podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP.

32. Pojem škody (vrátane škody podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP) treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke motorového vozidla. K takémuto poňatiu škody sa hlásia princípy európskeho deliktúálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu na zákonom chránených záujmoch. Aj Ústavný súd Českej republiky v náleze, sp. zn. Pl. ÚS 16/04, konštatoval, že z legislatívneho hľadiska je potrebné opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a považovať za škodu aj ujmu, ktorá vznikla pôsobením na telesnú a duševnú integritu poškodeného. Takémuto poňatiu škody/ujmy napokon zodpovedá aj slovenská koncepcia „škody na zdraví“ - ani v tomto prípade (podobne ako v prípade ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody) nejde o škodu na majetku, ale ide o nemajetkovú ujmu. Aj keď zákon presne stanovuje kritériá na výpočet jej náhrady v peniazoch (bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia), nič to nemení na skutočnosti, že podstatou škody na zdraví je nemateriálna ujma.

33. Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca explicitne nestanovil poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví, napr. bolestné, stratu na zárobku a pod. Je preto opodstatnený názor, že pod škodu na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky. Zákonodarca nevyvážil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenského uplatnenia a niet pochybnosti, že sú kryté poistením. Niet dôvodu na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla najmä na pozostalé blízke osoby.

34. Okrem toho treba brať zreteľ na to, že v transpozičnej doložke, na ktorú odkazuje § 27a zákona o PZP, sa výslovne uvádzajú dotknuté smernice a sotva by sa dalo predpokladať, že by slovenský zákonodarca v rozpore s požiadavkou smerníc, ako ich interpretuje Súdny dvor, nezahrnul pod poistné krytie niektorú zložku škody (ujmy). Dôvodová správa k zákonu o PZP o vylúčení niektorej zložky náhrady škody nič neuvádza. Napokon aj pri úzkom výklade pojmu škoda na zdraví možno považovať nemajetkovú ujmu pozostalých po obeti dopravnej nehody za ujmu/škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP - ide o škodu na ich psychickom zdraví.

35. Nemajetková ujma pri zásahu do súkromia je sústredená v spoločnej časti Občianskeho zákonníka („Všeobecné ustanovenia“), a to bez ohľadu na okolnosti, za akých k nemajetkovej škode dôjde. Všeobecné ustanovenia sú pritom aplikovateľné na každý právny vzťah, spadajúci pod ktorúkoľvek z ostatných častí Občianskeho zákonníka. Právna úprava EÚ, ani slovenský zákonodarca v zákone o PZP nerozlišoval, akým spôsobom, resp. z akého právneho titulu vznikne zodpovednosť poisteného za škodu. Podstatné je, že ide o zodpovednosť za škodu/ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

36. Vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ustanovenia § 4 ods. 1, ods. 2 zákona o PZP potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy (za splnenia ostatných predpokladov) spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd prvej inštancie teda správne právne vec posúdil, keď vo vzťahu k žalovanému 2/ aplikoval ustanovenia § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona o PZP a vyvodil z nich správny záver o existencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ a o jeho povinnosti z dôvodu poistného krytia zodpovednosti žalovanej 1/ zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy.

37. Z týchto dôvodov odvolací súd námietky žalovaného 2/ o absencii príčinnej súvislosti medzi poistnou udalosťou a nárokom žalobcov na nemajetkovú ujmu nepovažoval za dôvodné.

38. Ďalšou zásadnou odvolacou námietkou žalovaných 1/, 2/ bolo tvrdenie o spoluzavinení poškodeného D. A. st. na vzniku škody. Odvolací súd sa s týmito odvolacími námietkami nestotožňuje a poukazuje na správne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bode 52 a nasl., s ktorým sa stotožňuje a dodáva nasledovné:

39. Podľa § 441 Obč. zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

40. Citované zákonné ustanovenie sa vzťahuje na prípady, kedy škoda spôsobená poškodenému je nielen výsledkom protiprávneho konania škodcu, ale sa na jej vzniku čiastočne resp. celkom podieľalo konanie samotného poškodeného. Pre záver o zodpovednosti na strane poškodeného musia byť rovnako splnené všetky základné predpoklady zodpovednosti za škodu (§ 420 Obč. zákonníka), a to protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom zavinenie sa predpokladá. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného.

41. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom protiprávneho úkonu škodcu, t.j. ak jeho konanie a škoda je vo vzájomnom pomere príčiny a následku. Musí byť teda preukázané, že nebyť protiprávneho úkonu, ku škode by nedošlo. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť spôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Škodlivý následok nemusí byť vždy vyvolaný jedinou príčinou, môže ísť len o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom výsledku, o odškodnenie ktorého ide, vždy však musí ísť o príčinu podstatnú. V takomto prípade už z pôsobenia prvotnej príčiny sa musí dať vyvodiť existencia vecnej súvislosti so vznikom škodlivého následku. Nie je totiž rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny s následkom.

42. V danej veci odvolací súd zastáva názor, že k aplikácii citovaného ust. § 441 Obč. zákonníka nie je možné pristúpiť z dôvodu, že na strane poškodeného nedošlo k žiadnemu protiprávnemu konaniu, ktoré by mohlo mať za následok vznik škody, nakoľko poškodený prechádzal cez cestu priechodom pre chodcov, tak ako mu to ukladá ust. § 53 zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, nebolo preukázané, že by sa na priechode bezdôvodne zdržiaval, alebo že by zastavoval, ani že by nečakane vstúpil na priechod pre chodcov (k zrazeniu chodca motorovým vozidlom došlo v strede vozovky ľavým predným rohom motorového vozidla pričom poškodený prechádzal z pravej strany cesty na ľavú v smere vodiča motorového vozidla). Skutočnosť, že v znaleckom posudku znalec hodnotil jeho chôdzu ako pomalú, nie je možné považovať za protiprávne konanie poškodeného, nakoľko rýchlosť jeho chôdze bola primeraná okolnostiam, za ktorých prechádzal cez priechod pre chodcov. Pokiaľ znalec konštatoval, že poškodený mohol dopravnej nehode zabrániť zrýchlením svojho pohybu v čase 2,5 sekundy pred zrážkou a mohol tak tesne opustiť koridor vozidla, tento záver v žiadnom prípade nemôže byť vyhodnotený ako protiprávne konanie poškodeného a ani za porušenie jeho prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka, ako výstižne a správne uzavrel súd prvej inštancie. Bez akýchkoľvek pochybností bolo príčinou dopravnej nehody protiprávne konanie vodiča motorového vozidla, ktorý porušil povinnosť v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z.z., keď nedal prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, pričom ho ohrozil a spôsobil mu smrť.

43. Z týchto dôvodov odvolacie námietky žalovaných 1/, 2/ neboli dôvodné.

44. Pokiaľ žalovaný 1/ poukazoval na nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie o účelne vynaložených nákladoch spojených s pohrebom manžela žalobkyne 1/, odvolací súd poukazuje na správne a výstižné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bodoch 37 až 43 , na ktoré s poukazom na ust. § 387 ods.2 CSP odkazuje , a zastáva zhodný názor ako súd prvej inštancie, že ku dňu 01.01. každého roka sa suma náhrady nákladov spojených s pohrebom zvyšuje o percento zvýšenia úrazovej renty podľa § 89 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. (§ 94 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z.), ktorú skutočnosť žalovaný 1/ opomenul a ktorá ku dňu vzniku škody predstavovala maximálnu sumu 2.729,30 eur. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobkyni 1/ účelne vynaložené náklady spojené s pohrebom jej manžela vo výške 2.530,55 eur bolo jeho rozhodnutie vecne správne.

45. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vrátane rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania, ktoré vecne sponchybné neboli. K námietke žalovaného 1/, aby trovy konania platil výlučne žalovaný 2/, neboli odvolaciemu súdu predložené žiadne relevantné dôvody a odvolací súd ich ani nezistil.

46. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovia 1/, 2/, 3/ majú voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, nakoľko boli v odvolacom konaní plne úspešní.

47. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).